



Żywienie w chirurgii i onkologii

1. METRYCZKA

Rok akademicki	2023/2024
Wydział	Wydział Nauk o Zdrowiu
Kierunek studiów	Dietetyka
Dyscyplina wiodąca	Nauki o zdrowiu
Profil studiów	praktyczny
Poziom kształcenia	II stopnia
Forma studiów	stacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	fakultatywny
Forma weryfikacji efektów uczenia się	egazmin
Jednostka prowadząca /jednostki prowadzące	Zakład Dietetyki Klinicznej
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Prof. dr hab. Dorota Szostak-Węgierek
Koordynator przedmiotu	Mgr Jakub Krawczyk jakub.krawczyk@wum.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus	Mgr Jakub Krawczyk jakub.krawczyk@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	mgr Jakub Krawczyk

2. INFORMACJE PODSTAWOWE

Rok i semestr studiów		Liczba punktów ECTS	4.00
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ	Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS	
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim			

wykład (W)	15	0,5
seminarium (S)	10	0,4
ćwiczenia (C)		
e-learning (e-L)	15 (wykłady on-line)	0,5
zajęcia praktyczne (ZP)		
praktyka zawodowa (PZ)		
Samodzielna praca studenta		
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń	90	3

3. CELE KSZTAŁCENIA

C1	Rozszerzanie wiedzy na temat zasad żywienia w chorobach nowotworowych na różnych etapach leczenia
C2	Rozszerzanie wiedzy i na temat zasad żywienia przed i po operacjach m.in. w obrębie przewodu pokarmowego
C3	Zrozumienie wskazań do żywienia dojelitowego i pozajelitowego przed i po operacjach i onkologii nieoperacyjnej

4. EFEKTY UCZENIA SIĘ

Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
--------------------------	-------------------

Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:

W 1 E_W03	Definiuje i rozpoznaje problemy żywieniowe pacjenta i uwzględnia je w planowaniu odpowiedniego postępowania dietetycznego opartego na najlepszych, dostępnych dowodach naukowych
W 2 E_W14	Zna trudności i psychologiczne potrzeby pacjentów z wybranymi chorobami somatycznymi, i możliwości pomocy psychologicznej dla pacjentów z wybranymi chorobami somatycznymi
W 3 E_W41	Wyjaśnia rolę właściwego postępowania dietetycznego w prewencji, leczeniu i wspomaganiu leczenia chorób wymagających interwencji chirurgicznej oraz chorób onkologicznych
W 4 E_W51	Wykazuje znajomość zasad żywienia klinicznego obejmującego: żywienie dojelitowe z wykorzystaniem diet przemysłowych w zapobieganiu i leczeniu niedożywienia.
W5 E_W53	Opisuje podstawy żywienia pozajelitowego i może je prowadzić pod kierunkiem lekarza przeszkolonego w tym zakresie.

Umiejętności – Absolwent potrafi:

U 1 E_U04	Potrafi posługiwać się dostępnymi dowodami naukowymi w kontekście podejmowania decyzji w poradnictwie dietetycznym
U2 E_U20	Interpretuje wyniki podstawowych badań laboratoryjnych i wykorzystuje je w planowaniu i monitorowaniu postępowania żywieniowego
U3 E_U21	Rozpoznaje niedożywienie, przeprowadza pełną ocenę stanu odżywienia i określa rodzaj oraz stopień niedożywienia.

U4 E_U26	Opracowuje szczegółowe zalecenia dietetyczne w prewencji i leczeniu chorób wymagających interwencji chirurgicznej oraz chorób onkologicznych
U5 E_U27	Ustala wskazania do wspomaganie i/lub/ leczenia żywieniowego z wykorzystaniem dostępnych w Polsce diet przemysłowych, suplementów diety i żywności specjalnego przeznaczenia żywieniowego w korygowaniu zaburzeń odżywiania.
U6 E_U28	Planuje żywienie domowe pacjentów wypisanych ze szpitala.
U 1 E_U04	Potrafi posługiwać się dostępnymi dowodami naukowymi w kontekście podejmowania decyzji w poradnictwie dietetycznym

Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:

K1 E_K06	Jest zainteresowany wpływem sposobu żywienia na przebieg procesów metabolicznych i zdaje sobie sprawę zasadności wykorzystywania tych uwarunkowań w planowaniu postępowania dietetycznego u pacjentów
K2 E_K11	Zdaje sobie sprawę z zasadności współpracy z innymi pracownikami służby zdrowia, m. in. lekarzem, psychologiem w obszarze profilaktyki i leczenia chorób wymagających interwencji chirurgicznej oraz chorób onkologicznych
K3 E_K12	Ma świadomość roli dietetyka
K4 E_K14	Świadomy potrzeby stałego uzupełniania i pogłębiania wiedzy
K5 E_K47	Rozumie trudności pacjenta związane z zaleconym sposobem żywienia

5. ZAJĘCIA

Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Wykład 1 (on-line)	Miejsce i rola leczenia żywieniowego w chirurgii Ocena stanu odżywienia (przesiewowa i szczegółowa) pacjenta chirurgicznego. ERAS. Prehabilitacja. Preparaty dojelitowe, preparaty pozajelitowe. Wpływ niedożywienia na leczenie ran pooperacyjnych. Zabiegi wytworzenia dostępow do żywienia dojelitowego.	E_W03, E_W41, E_W51, E_W53 E_U04, E_U20, E_U21, E_U26, E_U27 E_K06, E_K11, E_K12, E_K14, E_K47
Wykład 2 (on-line)	Miejsce i rola leczenia żywieniowego w onkologii Ocena stanu odżywienia (przesiewowa i szczegółowa) pacjenta onkologicznego. Niedożywienie w chorobach nowotworowych: występowanie i znaczenie kliniczne, rozpoznanie i leczenie, mediatory kacheksji nowotworowej, wydatek energetyczny i metabolizm makroskładników. Specyfikacja żywienia poza- i dojelitowego w onkologii dziecięcej i chorych geriatrycznych. Wpływ sztucznego odżywiania na proces kancerogenezy: aktualny stan wiedzy.	E_W03, E_W41, E_W51, E_W53 E_U04, E_U20, E_U21, E_U26, E_U27 E_K06, E_K11, E_K12, E_K14, E_K47
Wykład 3 (on-line)	Żywność podczas chemioterapii i radioterapii. Jak prawidłowo przeprowadzić wywiad dietetyczny z pacjentem onkologicznym, zalecenia żywieniowe przy nudnościach, biegunkach, zaparciach, jadłowstręcie. Zalecenia żywieniowe przy radioterapii głowy i szyi, przy radioterapii na obszar miednicy i jamy brzusznej	E_W03, E_W41, E_W51, E_W53 E_U04, E_U20, E_U21, E_U26, E_U27, E_U28 E_K06, E_K11, E_K12, E_K14, E_K47
Wykład 4 (on-line)	Żywność pacjenta chirurgicznego w onkologii. ERAS, prehabilitacja żywieniowa u pacjentów przed zabiegami chirurgii onkologicznej, leczenie żywieniowe w chirurgii onkologicznej, żywienie pacjentów po gastrektomii, po pankreatoduodenektomii, przy ileostomii/kolostomii, żywienie po zabiegach w obrębie głowy i szyi	E_W03, E_W41, E_W51, E_W53 E_U04, E_U20, E_U21, E_U26, E_U27, E_U28 E_K06, E_K11, E_K12, E_K14, E_K47

Wykład 5 (on-line)	Powikłania leczenia żywieniowego: zapobieganie, rozpoznanie, leczenie. Ocena skuteczności leczenia żywieniowego. Aspekty psychiczne niedożywienia. Edukacja i motywowanie pacjenta do zmian nawyków żywieniowych. Wpływ leczenia żywieniowego na jakość życia pacjenta.	E_W03, E_W41, E_W51, E_W53 E_U04, E_U20, E_U21, E_U26, E_U27, E_U28 E_K06, E_K11, E_K12, E_K14, E_K47
Seminarium 1	Leczenie żywieniowe w onkologii. Problemy kliniczne, konsekwencje żywieniowe, czyli na co zwracać uwagę przed rozpoczęciem planowania żywienia.	E_W03, E_W41, E_W51, E_W53 E_U04, E_U20, E_U21, E_U26, E_U27 E_K06, E_K11, E_K12, E_K14, E_K47
Seminarium 2	Żywnie dojelitowe. Jak prowadzić, jak wyliczyć zapotrzebowanie energetyczne, jak przeprowadzić wywiad z pacjentem do rozpoczęcia żywienia dojelitowego, jak wypełniać dokumenty do rozliczeń z NFZ, jak dobrać dietę przemysłową w zależności od sytuacji klinicznej, żywienie do żołądka/żywienie do jelita, jak wybrać metodę żywienia: bolus/pompa enteralna, jak zgłosić pacjenta do poradni żywieniowej	E_W03, E_W41, E_W51 E_U04, E_U20, E_U21, E_U26, E_U27, E_U28 E_K06, E_K11, E_K12, E_K14, E_K47
Seminarium 3	Żywnie pozajelitowe Jak prowadzić, jak wyliczyć zapotrzebowanie energetyczne, jak wypełniać dokumenty do rozliczeń z NFZ, jak dobrać dietę przemysłową w zależności od sytuacji klinicznej	E_W03, E_W41, E_W51 E_U04, E_U20, E_U21, E_U26, E_U27, E_U28 E_K06, E_K11, E_K12, E_K14, E_K47
Seminarium 4	Planowanie żywienia pacjenta onkologicznego. Wydatki energetyczne i zapotrzebowanie na składniki pokarmowe. Dietoterapia w chorobie nowotworowej. Modyfikacje diety, w tym modyfikacja konsystencji. Zapotrzebowanie na substancje odżywcze dla prawidłowego gojenia się ran pooperacyjnych.	E_W03, E_W41, E_W51, E_W53 E_U04, E_U20, E_U21, E_U26, E_U27, E_U28 E_K06, E_K11, E_K12, E_K14, E_K47
Seminarium 5	Planowanie żywienia pacjenta chirurgicznego Prehabilitacja. ERAS. Zasady leczenia żywieniowego w przypadku powikłanych ran pooperacyjnych oraz w przypadku przetok przewodu pokarmowego. Żywnie na oddziale intensywnej terapii – co warto wiedzieć?	E_W03, E_W41, E_W51, E_W53 E_U04, E_U20, E_U21, E_U26, E_U27 E_K06, E_K11, E_K12, E_K14, E_K47

6. LITERATURA

Obowiązkowa

Szawłowski AW, Gromadzka-Ostrowska J, Paluszkiwicz P, Słodkowski M., Sobocki J. Żywnie w chorobach nowotworowych. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2020.

Gromadzka-Ostrowska J, Szawłowski AW. Dietetyka w chorobach nowotworowych. Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2022

Polskie Towarzystwo Żywnie Pozajelitowego, dojelitowego i metabolizmu. Standardy żywnie dojelitowego i pozajelitowego + aneks 2020. Wydawnictwo Scientifica. Kraków 2020

Jeziorski A, Kłęk S, Jankowski M. Terapia żywieniowa u chorych operowanych z powodu nowotworów złośliwych. Biblioteka Chirurga Onkologa (Tom 15). Via Medica, Gdańsk 2019

Spondaryk M. Podstawy leczenia żywieniowego. Wydawnictwo Scientifica, Kraków 2019

Sobotka L. Podstawy żywnie klinicznego. Wydawnictwo Scientifica, Kraków 2019

Uzupełniająca

Jamróz, B., Chmielewska-Walczak, J., Milewska, M. Instrumentalne metody badań zaburzeń polykania: Atlas z materiałem wideo. Wydawnictwo Medyk, 2019.

Muscaritoli M, Arends J, Bachmann P et al. ESPEN practical guideline: Clinical Nutrition in cancer. Clin Nutr. 2021 May;40(5):2898-2913. doi: 10.1016/j.clnu.2021.02.005. Epub 2021 Mar 15. PMID: 33946039. <https://www.espen.org/files/ESPEN-Guidelines/ESPEN-practical-guideline-clinical-nutrition-in-cancer.pdf>

Pironi L, Boeykens K, Bozzetti F et al. ESPEN guideline on home parenteral nutrition. Clin Nutr. 2020 Jun;39(6):1645-1666. doi: 10.1016/j.clnu.2020.03.005. Epub 2020 Apr 18. PMID: 32359933. https://www.espen.org/files/ESPEN-Guidelines/ESPEN_guideline_on_home_parenteral_nutrition.pdf

Weimann A, Braga M, Carli F et al. ESPEN practical guideline: Clinical nutrition in surgery. Clin Nutr. 2021 Jul;40(7):4745-4761. doi: 10.1016/j.clnu.2021.03.031. Epub 2021 Apr 19. PMID: 34242915. https://www.espen.org/files/ESPEN-Guidelines/ESPEN_practical_guideline_Clinical_nutrition_in_surgery.pdf

7. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
E_W03, E_W14, E_W41, E_W51, E_W53	Egzamin w formie zdalnej; Test z zadanych treści na seminariach; Realizacja prac zleconych przez nauczyciela;	≥65%
E_U04, E_U20, E_U21, E_U26, E_U27, E_U28	Egzamin w formie zdalnej; Test z zadanych treści na seminariach; Realizacja prac zleconych przez nauczyciela;	
E_K06, E_K11, E_K12, E_K14, E_K47	Egzamin w formie zdalnej; Test z treści wykładowych na seminariach; Realizacja prac zleconych przez nauczyciela;	

8. INFORMACJE DODATKOWE

Szczegółowe kryteria oceny egzaminu (test 30 pytań):

2,0 (ndst) <65%

3,0 (dost) 65 – 71,9%

3,5 (ddb) 72 – 78,9%

4,0 (db) 79 – 85,9%

4,5 (pdb) 86 – 92,9%

5,0 (bdb) 93 – 100%

Student może być dopuszczony do egzaminu pod warunkiem obecności na wszystkich seminariach (możliwa 1 nieobecność usprawiedliwiona) i zaliczeniu wszystkich prac zleconych na zajęciach (ewentualne testy oceniane są wg kryteriów egzaminacyjnych, a prace seminaryjne oceniane na bieżąco przez osobę prowadzącą).

W przypadku niez uzyskania odpowiedniej liczby punktów z ewentualnych testów należy powtórnie je napisać (możliwy 1 dodatkowy termin)

Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich